

**СРПСКА АРХЕОЛОГИЈА ИЗМЕЂУ ТЕОРИЈЕ И
ЧИЊЕНИЦА V**

Археологија између артефаката и екофаката

Књига апстраката



Српска археологија између теорије и чињеница V
Археологија између артефаката и екофаката. Књига апстраката

Уредник

др Милена Гошић

Програмски одбор

др Предраг Новаковић

др Игор Богдановић

др Јасна Вуковић

др Зорица Кузмановић

др Вера Васиљевић

др Смиља Марјановић-Душанић

др Татјана Цветићанин

др Сташа Бабић

Дизајн

Марко Јанковић

Лектура

Владимир В. Михајловић

Издавач

Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Чика Љубина 18–20, Београд 11000, Србија

www.f.bg.ac.rs

Штампа

Досије студио, Београд

Тираж

100

ISBN

Организација

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Одељење за археологију, Центар за теоријску археологију

Насловна страна

Robley, Horatio Gordon. Moko; or Maori tattooing. London: Chapman and Hall, 1896.

Скуп је организован под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, у оквиру пројекта бр. 177008 – Археолошка култура и идентитет на Западном Балкану.

Садржај

Увод 3

Апстракти 7

Учесници 70

Повратак коренима:

артефакти vs. екофакти у светлу антикварске праксе

Владимир В. Михајловић

Балканолошки институт САНУ, Београд

Обухватним променама у поимању како природе тако и европских друштава – које су се одвијале од друге половине XVI до почетка XVIII века, а које су данас познате под збирним називом научна револуција – постављени су темељи модерне науке. Сумарно речено, на крају овог раздобља свет је постао мерљив, односно сазнатљив и ван оквира божанске премудрости, а упоредо са објективизацијом природе дошло је и до објективизације прошлости. Раскинута је ранија телеолошка веза између прошлости и садашњости која је почивала на веровању да су свако створење и свако збивање одређени божанским провиђењем.

Приступи настали у окриљу научне револуције примењени су на проучавање људске прошлости кроз деловање антиквара. Штавише, нови начини осматрања, описивања и сакупљања старина настали су као део ширег занимања за природну историју. С друге стране, антиквари су у својој пракси, условно речено, „мирили” приступе које бисмо из данашње перспективе могли окарактерисати као оне ослоњене на друштвену теорију и, њима супротне, који почивају на природним наукама. Укратко, стариари су у својим студијама прошлости користили и писане изворе, али и „природњачке” методе попут брижљивог осматрања, успостављања класификација или постављања експеримената. С тим у вези могло би се рећи да су се „артефакти” и „екофакти” налазили једни уз друге на полицама антикварских кабинета куриозитета.

Узевши у обзир знатан допринос антиквара у успостављању дисциплинарних основа археологије, овај рад – кроз осврт на ово значајно раздобље у развоју науке уопште, те конкретно на рад антиквара – има за циљ да укаже на другачије могућности

сагледавања прошлости – пре свега ван оквира популарне дихотомије артефакти-екофакти – то јест, да понуди начин(е) превазилажења још увек актуелних подела унутар дисциплине.

Кључне речи: антиквари, научна револуција, теорија, археологија, природне науке, дихотомија артефакти-екофакти